

O-antifonene i ny oversettelse

Nedenfor gjengis de såkalte o-antifoner slik de ble vedtatt under liturgikommisjonens formelle annengangsbehandling i november 2021. Siden har kommisjonen vedtatt enkelte endringer i oversettelsene i mars 2023, april 2024 og februar 2025. I spalte til venstre er de latinske tekster tilføyd.

O-antifonene finnes i en langform og en kortform, førstnevnte til bruk som antifon til *Magnificat* i vesper de siste syv dager før jul, sistnevnte til bruk som halleluja-vers i messen i den tilsvarende periode.

Langformen (som altså primært brukes i vesper) har ofte en forseggjort melodi. Til de latinske tekster finnes det en rekke melodier og ulike sangtradisjoner (delvis knyttet til ulike ordenssamfunn).

Wolfgang Plagge hadde komponert melodien til de tekster som nå står i *Antifonarium til Tidebønnene*. Han har også komponert melodiene til de nye oversettelser. Selv skriver han i en kommentar: «I henhold til gammel praksis kan de synges 1) enten ett ledd for hver dag i uken, 2) eller som en ekspanderende sekvens (ett vers første dag, to annen dag, og så videre inntil alle syv versene synges sammenhengende den siste dagen).» De latinske innledningsord er ikke med i den norske oversettelsen eller melodiene, men det er ingen ting til hinder for at de som ønsker det kan komponere melodier der de latinske titlene er med (jf. *Antifonarium til Tidebønnene*).

Etter Liturgikommisjonens vedtak i februar 2025 er det fortsatt et par avvik i meloditekstene i forhold til vedtatt tekst (17. og 22. desember), samt en liten trykkfeil i teksten under notelinjen (18. desember).

Kortformen (se tillegg bakerst) brukes som halleluja-vers i messen og synges på vanlig resitasjonstone. Den har derfor ikke fått egne komposisjoner.

Selv om liturgikommisjonen for tiden ikke holder på med tidebønnsliturgien (ut over der hvor dette er knyttet til bestemte helgendager), er det som her foreligger, på en måte en foregripelse av arbeidet med den fremtidige tidebønnsliturgi. Oversettelsene avviker en god del fra de som finnes i «studieutgaven» *Tidebønnene – til liturgisk bruk for Den katolske kirke i Norge*, bind I (advent-jul), St. Olav Forlag 1999, s. 612-661, samt andre tidligere oversettelser og gjendiktninger. Det ligger et omfattende arbeid bak de nye tekstene, inklusiv høringer og en rekke behandlinger i kommisjonen.

Et mål for arbeidet har vært å bringe de norske oversettelser nærmere de latinske tekster enn tilfellet ofte så langt har vært. Det har også vært viktig å bruke den aktuelle bibeloversettelse der det siteres fra, alluderes til eller gjøres bruk av bibelske bilder. I tillegg må selve språket være godt, og det må egne seg for sang, og også ellers for liturgisk bruk.

Dette oversettelsesarbeid måtte gjøres nå, til tross for at det kun er kortformen som det er praktisk nødvendig å få på plass (av hensyn til lektionariewarbeidet). Men fordi tekstene i begge formene henger så nøye sammen, ble det nødvendig å få klargjort også en *mulig* utgave av langformene (tekst og melodi). Heri ligger at langformene vil kunne justeres i fremtiden, men da vil man nok måtte ta hensyn til de endelig vedtatte kortformer.

Ingen av oversettelsene har så langt status som offisielle liturgiske tekster, og man har derfor ingen liturgirettslig plikt til å bruke dem ved feiring av liturgien på norsk.

*O-antifoner**

Merk: *Det er en gammel tradisjon at melodien som en antifon synges på, legges opp en tone annen hver dag i tiden 17. – 23. desember.*

17. DESEMBER

Vesper

Antifon til Magnificat

*O sapientia, quæ ex ore
Altissimi prodisti,
attingens a fine usque
ad finem, fortiter
suaviterque disponens
omnia: veni ad
docendum nos viam
prudentiæ.*

O Visdom, som gikk ut fra Den høyestes munn, du strekker deg fra himmelrand til himmelrand. Med styrke styrer du alt så vel: Kom, lær oss klokskapens vei.

O Vis - dom, som gikk ut fra Den høy - es - tes munn,

du strek - ker deg fra him - mel - rand til him - mel - rand.

Med styr - ke sty - rer du alt så vel: Kom, lær ___ oss vis - dom - mens vei.

* *O-antifonene her:* Liturgikommisjonens oversettelse, november 2021, mars 2023, april 2024, februar 2025. Foreløpige vedtak. Oversettelsene er ikke approbert eller bekreftet av kirkelige myndigheter.

18. DESEMBER

Vesper

Antifon til Magnificat

*O Adonai et Dux domus
Israel, qui Moysi in igne
flammæ rubi apparuisti,
et ei in Sina legem
dedisti: veni ad
redimendum nos in
bracchio extento.*

O Adonai, Herre og fyrste for Israels hus, du som viste deg for Moses i tornebuskens flammende ild og gav ham loven på Sinai: Kom, strekk ut din arm og forløs oss.

4

O A - do - na - i, Heer - re og fyrs - te for Is - ra - els hus,

5

du som vis - te deg for Mo - ses i tor - ne - bus - kens flam - men - de ild

6

og gav ham lo - ven på Si - na - i: Kom, strekk ut din arm og for - løs__ oss.

19. DESEMBER

Vesper

Antifon til Magnificat

*O radix Jesse, qui stas in
signum populorum, super
quem continebunt reges
os suum, quem gentes
deprecabuntur: veni ad
liberandum nos, iam noli
tardare.*

O skudd på Jesse rot, du står som et tegn for folkene;
for din skyld skal konger lukke sin munn og
folkeslagene skal bønnfalle deg: Kom og fri oss, drøy
ikke lenger.

8

O skudd på Jes - se rot, du står som et tegn for fol - ke - ne;

9

for din skyld skal kon - ger luk - ke sin munn

10

og fol - ke - sla - ge - ne skal bønn - fal - le deg: Kom og fri oss, drøy ik - ke len - ger.

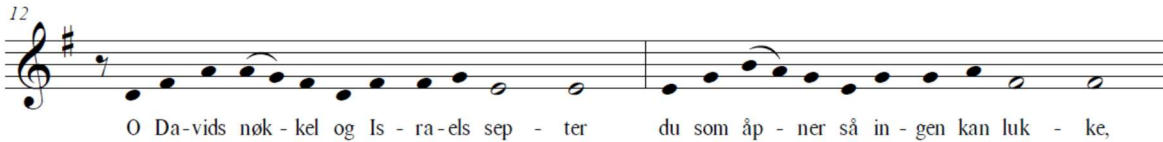
20. DESEMBER

Vesper

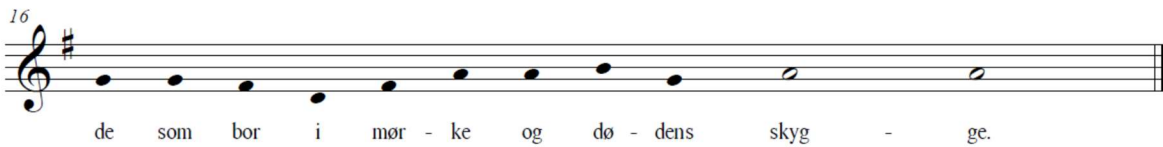
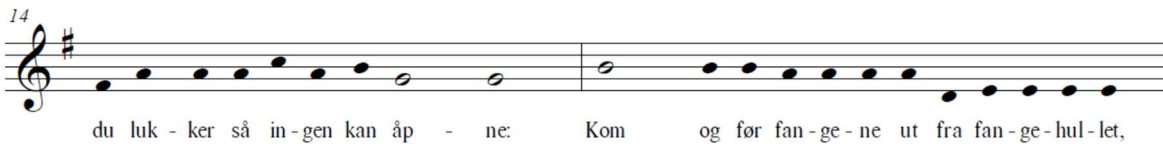
Antifon til Magnificat

*O clavis David, et
sceptrum domus Israel;
qui aperis, et nemo
claudit; claudis, et nemo
aperit: veni et educ
vinctum de domo
carceris, sedentem in
tenebris et umbra mortis.*

O Davids nøkkel og Israels septer, du som åpner så
ingen kan lukke, du lukker så ingen kan åpne: Kom og
før fangene ut fra fangehullet, de som bor i mørke og
dødens skygge.

du som åp - ner så in - gen kan luk - ke,

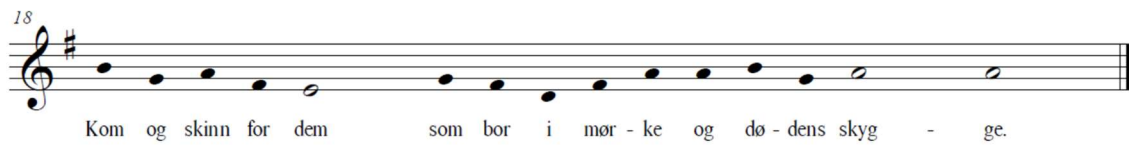
21. DESEMBER

Vesper

Antifon til Magnificat

*O Oriens, splendor lucis
æternæ et sol iustitiæ:
veni, et illumina sedentes
in tenebris et umbra
mortis.*

O soloppgang, du stråle fra det evige lys og rettferds
sol: Kom og skinn for dem som bor i mørke og dødens
skygge.

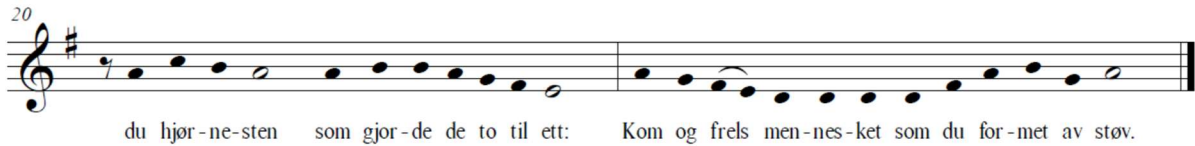
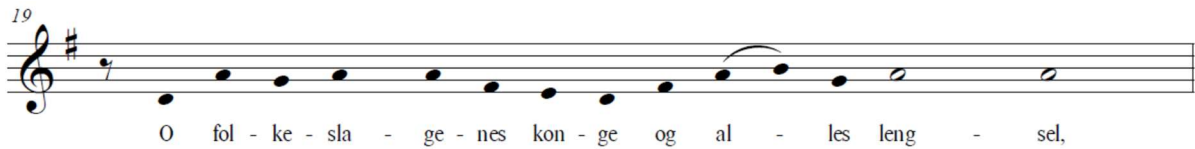
22. DESEMBER

Vesper

Antifon til Magnificat

O Rex gentium et desideratus earum, lapisque angularis, qui facis utraque unum: veni et salva hominem, quem de limo formasti.

O folkeslagenes konge og lengsel, du hjørnestein som gjorde de to til ett: Kom og frels mennesket som du formet av støv.

23. DESEMBER

Vesper

Antifon til Magnificat

*O Emmanuel, rex et
legifer noster, expectatio
gentium et salvator
earum: veni ad
salvandum nos, Domine
Deus noster.*

O Immanuel, vår konge og vår lovgiver, folkeslagenes
håp og frelser: Kom og frels oss, Herre vår Gud.

22

O Im-ma-nu-el, vår kon-ge og vår lov-gi-ver, fol-ke-sla-ge-nes håp og frel-ser:

24

Kom og frels oss, Her-re vår Gud.

Tillegg: O-antifonenes kortform til bruk i messen

Halleluja til bruk i messen 17. – 24. desember

(O-antifonenes kortform)

(liturgikommisjonens oversettelse, november 2021, mars 2023, april 2024 og februar 2025)

17. desember

R. Halleluja. **V.** Den høyestes Visdom, med styrke styrer du alt så vel:
Kom, lær oss klokskapens vei. **R.** Halleluja.

18. desember

R. Halleluja. **V.** Fyrste for Israels hus, som gav Moses loven på Sinai:
Kom, strekk ut din arm og forløs oss. **R.** Halleluja.

19. desember

R. Halleluja. **V.** Skudd på Jesse rot, du står som et tegn for folkene:
Kom og fri oss, drøy ikke lenger. **R.** Halleluja.

20. desember

R. Halleluja. **V.** Davids nøkkel, du som åpner det evige rikets porter:
Kom og før fangene ut fra fangehullet, de som bor i mørke.
R. Halleluja.

21. desember

R. Halleluja. **V.** Immanuel, vår konge og vår lovgiver:
Kom og frels oss, Herre vår Gud. **R.** Halleluja.

22. desember

R. Halleluja. **V.** Du folkeslagenes konge og Kirkens hjørnestein:
Kom og frels mennesket som du formet av støv. **R.** Halleluja.

23. desember

R. Halleluja. **V.** Du folkeslagenes konge og Kirkens hjørnestein:
Kom og frels mennesket som du formet av støv. **R.** Halleluja.

24. desember (morgenmessen)

R. Halleluja. **V.** Soloppgang, du stråle fra det evige lys og rettferds sol:
Kom og skinn for dem som bor i mørke og dødens skygge.
R. Halleluja.